

נג

Biblij. Jajellowska
Kraków
Sw. Anny 19

טשענאטאכאווער

פרייז 20 גראשען
פרייז 20 גראשען
פרייז 20 גראשען

פרייז 20 גראשען
פרייז 20 גראשען
פרייז 20 גראשען

פרייז 20 גראשען
פרייז 20 גראשען
פרייז 20 גראשען

Piątek 12 czerwca 1936

ליכט-צינדען 7.40

פרייטאג פ' שלח כ"ב סיון תרצ"ו

וויצעלונג

זליצע דעם, האט ס'האט זיך געמאכט א קריסטליכע רעזולט
וועלכע האט מיר אדעקענאמען אלע קונדען, בעט און די יודישע
קליענטעלע מיך צו אונטערשיצען, איך ארבייט גוט, אייגענט,
ביליג און בכלל צומירידענשטעלענד.
חיים אלתר באראקס, קאליקא 15 פרייז-אנשטאט

Szkola koed. i przedszkole im. Zofii Wajnsztokówny

zawiadamia, iż w bież. roku ponownie
urządza letnie kolonie szkolne dla młodzieży i dzieci. Kolonie mieścić się będą
w znanym uzdrowisku pod Piotrkowem, we Włodzimierzowie, w suchym i pięknym
lesie. Dom murowany, w zdrowym miejscu, ma duże słoneczne pokoje i werandy.
Blisko rzeka, plaża. Pożywienia smaczne i zdrowe. 5 razy dziennie—przeważnie jarkie.
Gimnastyka, sporty i ewent. pomoc w nauce. Biblioteka i radio umilą dzieciom
czas. Opieka bardzo staranna-zapewniona. Siły fachowe i pedagogiczne starannie
dobrane. Miejscowość jest bardzo spokojna. Dwaj lekarze na miejscu, apteka, poczta,
telefon i posterunek policyjny. Dojazd b. wygodny z Piotrkowa do Włodzimierzowa
co godzina, autobusem lub kolejką trwa tylko 20 minut. Ilość miejsc ograniczona.
Wyjazd I-jej grupy już w końcu czerwca. Bliższe informacje w kancelarii szkoły,
Aleja 20, tel. 10-78 od 12—14 i od 15—17.

Kierownictwo GIMNAZJUM i SZKOŁY POWSZECHNEJ TOW. ŻYDOWSKICH SZKÓŁ ŚREDNICH i POWSZECHNYCH

w Częstochowie, Dąbrowskiego 7. Tel. 11-58.
podaje do wiadomości, że kancelarja zakładów przyjmuje zapisy
nowowstępujących uczniów (uczenic) codziennie między
godz. 9—1 przed poł. i 5—7 po poł.
W klasie I gimn. nowego typu będzie wprowadzona w roku
szkolnym 1936-7 nauka języka angielskiego, jako przedmiotu
obowiązkowego, oraz nadobowiązkowa nauka jęz. niemieckiego.
Egzaminy wstępne odbędą się w poniedziałek dn. 22 czerwca rb

Kierownictwo Prywatnej Koedukacyjnej 7-mio klasowej Szkoły Powszechnej Mgr. T. Wajnberżanki w Częstochowie, I Aleja 8

zawiadamia, że kancelarja szkoły przyjmuje codziennie zapisy
uczniów i uczenic w godz. 9—1 przed poł. i 3—5 po poł.
Nauka wszystkich przedmiotów dobrze postawiona, hebrajski
w dużym zakresie.
U W A G A: Szkoła przyjmuje zapisy na specjalny kurs,
przygotowujący ze wszystkich przedmiotów wraz z hebrajskim
do I klasy gimnazjalnej nowego typu.

Lekarz-Dentysta D. GLIKSON w Wieluniu

przeprowadził się z ulicy Śląskiej
na ul. Fabryczną (Narutowicza) 6
Przy gabinecie urządzone pracownia sztucznego jedwabiu.
Najnowsza technika Ceny niższe

די אווענד-שולע פאר לערן-יונגלעך ביי זער האנדווערקער-שולע גארנצארסקא 6-8

מאכט בעקאנט, אז איינשרייבונגען אויף די קורסען קומען פאר יעדען טאג
פון 7-5 אָווענד אין קאנצעלאַריע פון דער אָווענד-שולע.

אכטונג יודען פון טשענסטאכאווע און אומגעגנטן! פּרעסטיגיאַ פּענסיאָנאַט פּאַר רױה געװיכערט. פּאַר רױה געװיכערט. פּאַר רױה געװיכערט.

די אלגעמיינע פערזאמלונג פון פרויען-פעוואייזן „צור היי“

קומט פאר מאנטאג, ד. 15-טען ד. ה. אין אייגענעם לאקאל קאטע-
דראלנע 11 אין ערשטען טערמין 4 נאכמיטאג און אין צווייטען טערמין 5 נאכמיטאג
מיט פאָלגענדען טאָג-אָרדנונג: (1) ערעפונג, (2) וואהל פון א פאָרויצענדער, (3) פעטיקאָנס-בערייט
פון 1935, (4) בודישע ארץ 1936, (5) וואהל פון א פערזאמלונג און רעוויזיאָנס-קאָמיטע, (6) פרייע
פאָרשלאַגען. עס ווערט געבעטען די מיטגלידערניס צאהלרייך צו קומען.

W niedzielę, d. 21 czerwoa r.b. o godz. 3 p.p. we własnym lokalu przy ul. Aleja Wolności 3/5, odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Stow. Przem. i Kupców z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia, 2) Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia, 3) Odczytanie protokołu Walnego Zgromadzenia z d. 20 czerwca 1935 r., 4) Zatwierdzenie sprawozdania za r. 1935, 5) Sprawa ożywienia działalności Stowarzyszenia, 6) Uchwalenie budżetu na r. 1936, 7) Wybór 15-tu członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej, 8) Wolne wnioski.

Uwaga: Walne Zgromadzenie jest ważne, a uchwały jego
prawomocne bez względu na ilość obecnych członków (§ 34 Statutu)
W myśl §32 Statutu mają członkowie Stowarzyszenia
prawo przedstawienia wniosków na Walne Zgromadzenie jedynie
na 10 dni przed terminem Zgromadzenia.
Zarząd Stowarzyszenia Przemysłowców i Kupców
w Częstochowie

שויה בורנשטיין נשואים קבלת אורחים בשבת כ"ג סיון משעה 8 אה"צ ואילך בביתנו רחוב שה, ברברה 5. הזמנות מיוחדות אינן נשלחות.

את חברינו וידידנו העסקן הציוני חיים בורנשטיין ורעייתו
לרגלי נשואי בתו העלמה
שרה עם ב"ג כמר מנחם בסרגליק
הגנו מברכים שירח מהם רוב נחת וזרחה
יעקב שאיא, יצחק הירשברג, אשר מנדלביץ, חיים דוב גימן,
יוחאל מאיר יאקובוביץ, מנחם גרשנבוין, קופמאן קרימלאָוסקי,
שמאש שאיא, פיהיש סקושיניא, יעקב הירשברג, יודל רינג,
אלי קארן, שלמה ליזרוביץ, משה קאניארסקי, איכל לאנדוי,
משה יודקעביץ, אברהם פאקולא, משה יודקעוויטש, יוסף שאיא
ועלן ס"ז סיון תרצ"ו עם רעייתיהם.

את חברנו חבר השלטון של העם מר חיים בורנשטיין לרגלי נשואי בתו
העלמה שרה עם מר מנחם בסרגליק
מביעים ברכת מזל-טוב המה
השלטון והמועצה של הבנק קרדיטובי בוילן.

אנוער פריינד חיים באָרנשטיין און פרוי
פיעל גליק און נחת צו דער חתונה פון זייער טאכטער
שרה מיט מר מנחם בעסערגליק
משה פערעצאָוויטש, פרוי און זיהן.

אנוערע פריינד שלמה עסיג און פרוי
צו זייער ניש-געבוירען זעהנדעלע
א האריצען מזל-טוב ווינשען
א. סולקאָווסקי און פרוי

ZARZĄD i KIEROWNICTWO Szkoły Zawodowej Doksztalca- jącej Zeńskiej dla terminatorek Związku Rzem-Żydów w Częstochowie

zawiadamia, iż zapisy na nowy rok szkolny odbędą się b. m.
od dn. 8-go do 10-go i od 15-go do 18-go włącznie w kancelarji
szkoły przy ul. Przemysłowej 10 w godz. 18—20.
Przy zapisie należy przedłożyć: świadectwo szkolne szkoły
powszechnej i metrykę urodzenia.

ערשטקלאסיגער פענסיאָנאַט „Pod Wypoczywką” מיט א שטרענג כשר'ער וואַרשאָווער קוך אין בלאַכאוועניע (אָסטראָווע) איז שוין געפּענט אין בערלינער-בילויס ווילע שעה צימערן מיט גענצליכע אויסהאַלטונג. — — — צוגעגליכע פרייזען.

Głęboko wzruszeni przedwczesnym zgonem naszego
długoletniego dostawcy
bl. p. P. W. KAPŁANA
wyrażamy na tej drodze pozostałej rodzinie nasze
współczucie.
Zarząd F-my Whole-Worth
spółka akcyjna.

מביעים אנו בזה את השתתותינו
בעצרו של חברנו הנעלה התורני ר'
שלמה עליו אביו החסיד
שלשת היוחסין מהר"ר
המקום ינחם אותו בתוך שאר אביו יסקט ושגן מכל דאבון ואנחה
וילון יום ג' שלח תרצ"ו
שלמה זלמן הלוי איש הורביץ
אליעזר יוסף נ"ע
שלטון הקהלה העברית

FARBIARNIA, i PRALNIA CHEMICZNA „KRYSZTAŁ” ul. Berka Joselewicza 2. צום פרייהלינגס = סעזאן! 13 גר. קאסט קראגענס מיט 50 גר. קאסט לאנג - דויערענדען שפיגעל-גלאַנץ אויך געמען מיר אן **לעמיש** צו רייניגען און צו פארבען פלעצערס קליידונג. ספעציאַליטעט: 1) פאַרבען לעדערנע-קורטקעס 2) דעסאָייערען (פאַריסעמען פלעקען און העשען). אָסגונג: פלעקען ווערען פאַריסעגענומען אויפן אָרט

„Co kupuje cały kraj?
... Mądo z pralki
Kohontay”

הבל על דאברין ולא משתכחין. מיר דריקען אויס דעם טיעסטען מיטגעפיהל אנווער פריינד משה זליצעוויץ פרייהייטגעבן טויט פון זיין סאָטע ר' פּנחם קאַפּלאַן המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים משה קעניגסבערג און פרוי סאָסנאוויץ

הגנו משתתפים בצערו הגדול של חברנו הנעלה התורני חבר המועצה שלמה זלמן הלוי הורביץ של הבנק ר' למות עליו אביו מהר"ר **אליעזר יוסף נ"ע** המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים. השלטון והמועצה של הבנק ספולדזילטשי בוילן

יעדער יוד איז מחויב אויסצוקויפען דעם היי-יאהריגען שקל!

KUP LOSY
Wszyscy Polacy
KOLEKTURA
HAFIKA BORZYKOWSKI
ALEJA 2 TEL. 1913

Losy 1 klasy 36 loterji już do nabycia.

פארטועצונג פון דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון „מכבי“
שבת-צו-נאכטס, דעם 13-טען ד. ח. קומט פאר אין לאקאל פון „מכבי“ די פארטועצונג פון דער יעהרליכער אלגע-מיינער פערזאמלונג פון דער געזעל-שאפט.
קיינ נייע איינלאדונגען זענען צו די מיטגלידער נישט געווארען ארויסגע-שיקט.

Kino „STYLOWY“ Aleja 27.
די לעצטע צוויי טעג!
פרייטאָג און שבת

על חמא
די האַרלונג שפילט זיך אָב בשעת דער וועלט-מלחמה.

אין די הויפט-ראַלען: א. מאַרעווסקי, קורט קאַטש, רחל האַלצער, ח. ברו-גאַן, רות טורקאָו, קלאַראַ סעגאַ-לאָוויטש אין דער שפּיץ דער יודישער פּליפּ אין פּלאַפּ - דושיגאַן און שו-מאַכער.

KINO „EDEN“
אויסערעוועהנליכע סענסאַציע!
קונסטווערק פון אַנאַיסערגעווענהליכער שפּאַנננג און גרויזאַמקייט

DOKTOR X
פילם פון אַ דאַקטאָר, וואס האט גע-פרובט אויסצונוצען אַ יונגע שעהנע פרוי פאר זיינע געהיימיסטישע ציעלען
אין דער הויפט-ראַלע
איבערן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבען.

Kino „LUNA“
מאַ ביליאָ ציע פון אַלע לימאָבער פון אַנאַיסערישען פילם!

Epizod
הערליך בילד געשיצט אויפן אמת'ן לעבען.
איבערן פּראָגראַם:
אַקטואַליען פון דער וואָך.

היינט, פרייטאָג און מאָרגען, שבת „על-חמא“ צום לעצטען מאל אין „סטילאָוו“.

די דירעקציע פון קינא „סטילאָוו“ האט אויף היינט, פרייטאָג און מאָרגען שבת צוריק בענייט דאס דעמאָנסטראַרען דעם מעכטיגען פילם פונם יודישען לעבען בשעת דער וועלט-מלחמה אין יאָהר 1915, דערנאָך אין 1932 אין קליי-נעם סטעדטעל, אין וואַרשאַ און אין ניו-יאָרק א.ט. „על-חמא“.

Szczepienie ochronne przeciwko ospie świeżą krowianką codziennie
Starszy felczer ST. MITTLER
Piłsudskiego 7
tel. 18-04.

סענסאַציאָנעלער פּראָצעס פון געו. דירעקטאָר ניעדאַמאַנסקי געגען דער פּאַבריק „טשענסטאַכאָוויאַנקע“

פּערג. שבת איז פאַרגעקומען אין דער ציווילער אָבטיילונג פון היגען קרייז-געריכט אַנאַינטערעסאַנטער פּראָצעס, וואס איז געווען דער רעזולטאַט פון א סכסוך פון דער היגען פּראָצעדורישער פּאַבריק „טשענסטאַכאָוויאַנקע“ מיט איהר געו. דירעקטאָר און שפּעטערדיגען פּרע-זעס פון יוטע-סינדיקאַט, טעאָדאָר נייע-דאַמאַנסקי.

ביים פּערלענען זיין פּאַסטען אין דער „טשענסטאַכאָוויאַנקע“ האט ניעדאַמאַ-נסקי געשלאָסען אַנאַבמאַך מיט איינעם פון די הויפט אַקציע-געזעצער פון דער פּירמע עמוזשען מאַטש און ג. דירעקטאָר מאַרשאַל ווענען דער הויך פון דער ענטשעדיגען, וואס ער האט געזאַלט בעקומען. לויטן דאָזיגען אַבמאַך האט ניעדאַמאַנסקי געזאַלט בעקומען 4.000 דאָלאַר אין מוזמנים און גלייכצייטיג האבען ביים דיר. מאַרשאַל געזאַלט איינגעלעגט ווערען אין דעפּאָזיט ווערט-פּאַפּירען אויף דער סומע פון 24.000 זאַטשעס, וועלכע ניעדאַמאַנסקי האט געזאַלט בעקומען נאכדעם, ווי ער וועט פּערלאָזען דעם פּאַסטען און זיך אַבזא-גען פון יעדער פּרעטענזיע צו דער פּירמע „טשענסטאַכאָוויאַנקע“.

ניעדאַמאַנסקי האט דאַמאַלס בעקומען די 4.800 דאָלאַר, אָבער ווען ער האט געהאַלטען ביים אויספיהרען דעם צוויי-טען טייל פון אַבמאַך, ד.ה. ביים ארויס-געבען די ווערט-פּאַפּירען, האט די די-רעקציע פון דער פּאַבריק זיך ענטזאָגט דעם אַבמאַך צו האַלטען. ניעדאַמאַנסקי איז דאָן אַרויסגעטרעטען אין געריכט מיט א תביעה געגען דער „טשענסטאַ-כאָוויאַנקע“, גלייכצייטיג איז אָבער די „טשענסטאַכאָוויאַנקע“ אַרויסגעטרעטען מיט א געגענווייטיגער תביעה, פּערלאַנגענדיג, אַז ניעדאַמאַנסקי זאָל זיי אומ-קעהרען 43.000 זאַטשעס, ד.ה. די 4800 דאָלאַר, וועלכע ער האט בעקומען פון דער פּאַבריק.

דער דאָזיגער פּראָצעס איז שבת פּאַרגעקומען אין קרייז-געריכט אונטערן פּאַרזיך פון וויצע-פּרעזעס קעלער און ביים בייזוף פון די ריכטער פּאַל און גייסלער. די תביעה מצד ניעדאַמאַנסקי'ן האט אונטערגעשטיצט אַדו. אַדערפּעלד, מצד דער „טשענסטאַכאָוויאַנקע“ - אַדו. שאַטענשטיין.

נאך דער געריכטס-פּערזאָנדלונג, וועלכע האט אַנב ארויסגעבראַכט פּער-שדענע סייפּרעזען, איז פּרעפּענטיבליכט געווארען דער אַוויטיל, לויט וועלכען דאס געריכט האט דערווייטערט די תביעה פון בייזע צדדים.

די פיינערליכע אזכרות צוליבע די שלשים פון הרב נחום אש ז"ל

ר' נחום אש ז"ל.
אַרום 8 א זייגער אין אָווענד איז אין דער קהלה, אין דער אַנוועזענהייט פון די דאָזערעס, פּרנסים און קינדער פון רב ז"ל פּאַרגעקומען די ענטהילונג פון רב'ס ז"ל פּאַטרעס, וואס איז לויט'ן בעשלוס פון דער קהלה-פּערזאָנלונג, אויפגעהאַנגען געווארען אין יזענע-זאָל.

פּרעזעס ראָזענבערג ווידמעט עטליכע וואַרימע ווערטער דעם גרויסען נפטר און דאָן ווערט ענפּהילט דאס בילד פון רב ז"ל.

אַדו. דר. ל. אַש דאַנקט דער קהלה און דעם ספּעציעלען קאַמיטעט פאַר דעם גרויסען כּבֿוד, וואס איז היינט צוגעטיילט געווארען זייער פּאַטער ז"ל און ווינעט, אַז דער גייסט פון שלום און אחוה, וואס איז געווען דער דע-וויז פון זייער פּאַטער ז"ל, זאָל שטענ-דיג הערשען צווישען דער טשענסטאַ-כאָווער צדה.

מיט דער טעכנישער אַרגאַניזאַציע האט אָנגעפיהרט דער ספּעציעלער קאַ-מיטעט מיט'ן פּאַרזיצער ה' הענריק שפּאַלטען בראש.

בעת די אזכרות איז אַנערוואַרטעט געקומען צו א פיינליכען אינצידענט: ווי מיר האבען שוין דערמאָנט האט די אַרדונג אָנענטישען די מיטגלידער פון יודישען קאַמפּאַטען-פּעראַיין און פון „זשוב“, פּאַר'ן פּערענדיגען די טרויער-פּיערינג איז אָנגעקומען פאַ-לייזי, וועלכע האט אָנגעפיהרט אין קאַמיטאַריאַט אַרײַן העכער סופּיצע מיטגלידער פון בייזע פּעראַיגען.

אין קאַמיטאַריאַט האט מען פּערעניטירט זייערע נעמען, פּער-האַלטען זייערע פּעראַיינס-היטלען און דאָן זיי בעפרייט.

ווי מיר דערווייטען זיך האט דער דאָזיגער פּאַקט א שייכות מיט דער לעצטער פּערזאָנדונג ווענען טראָגען מונדירען.

כדאי צוגעגעבען, אַז ערשט מיט עטליכע טעג צוריק בעת דער יובל-פיי-ערונג פון מלוכה-פּרעזידענט האבען דיוועלבע יודישע קאַמפּאַטען אויך געטראָגען זייערע מונדירען און דאך האט די מאַכט דערפון נישט געצויגען קיינ שום קאַנסעקוענצען. דער נעכטי-גער אינצידענט העט דעריבער געמאַכט א שווערען רושם אויף דער היגען יודישער בעפּעלקערונג.

דער פּאַבריק וועט אַדורכגעפיהרט ווע-רען א רעמאַנט פון די מאַשינען.

געשטאַרבען הינטערן פּלויט פון צמענטאָוש.

די דורכגעפיהרע נעבען קריסטליכען צמענטאָוש האבען עהערנעכטען געפונען דעם טויטען קערפּער פון א יונגער אַנערץ 25-יעהריגער קריסטליכער פּרוי, אויפ'ן אָרט פון דער דאָזיגער אונגע-וועהנליכער ענטדעקונג איז אָנגעקומען פּאַליציי און אדורכגעפיהרט אַנאַ-פּאַרשונג.

אין דער קליידונג פון דער פּרוי איז געפונען געווארען סס אַרשעניק און א געזענענגע ברייף צו די עלטערן, אין וועלכען די אונגליקליכע פּרוי בעקלאַגט זיך אויף דעם שלעכטען צוואַמען-לעבען מיט איהר מאַן, דער בריעף איז אונטערגעשריבען מיט'ן נאָמען „וואַלאַ קעראַסובנאַ“.

דער געפונענער טויטער קערפּער ווי אויך די טראָגעדיע, וואס די יונגע פּרוי האט וואַרשיינליך אדורכגעלעבט, אַז זי האט בעשלאָסען זיך דאס לעבען צו נעמען אויף אַזאָ טראַגישען אומן האט ביי די איינוואוינער פון דער דאָרטיגער אומגענענד אַרויסגעווארען פּיעל מיטלייד.

די בראַשור געפּינט זיך אין פּערקויף אין דער דרוקעריי פון ה' באַטשאַן, אַלעז 6.

אַבגעשטעלט די אַרבייט אין דער „טשענסטאַכאָוויאַנקע“

דעם 15 ד. ח. איז געווארען אָנע-שעלט די אַרבייט אין איינער פון די גרעסטע טעקסטיל-פּאַבריקען אין פּוילען, „טשענסטאַכאָוויאַנקע“, וועלכע בעשעפ-טיגט אַנ'ערץ 15 טויזענד אַרבייטער.

אַנ'ערץ 3.000 אַרבייטער וועלען נאכ'ן אויסנצען דעם צוויי-וואַכענדיגען אורלויב אין משך פון 3 וואַכען געניסען פון דער אינטערשטיצונג פון אַרבייטס-פּאַנד.

במשך פון דער אונטערגייקייט פון